

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Mitä muutoksia uusi luomuasetus toi luomueläintuotantoon?

Tiedolla osaamista luomutuotantoon -hanke

Merja Manninen

Luonnonmukainen tuotanto

Sovellettavat säädökset tuotantoehtojen osalta 1.1.2022 lähtien

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2020/464, annettu 26 päivänä maaliskuuta 2020, tietyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 soveltamissäännöistä siirtymäkausiin takautuvaan hyväksymiseen tarvittavien asiakirjojen, luonnonmukaisten tuotteiden tuotannon ja jäsenvaltioiden toimittamien tietojen osalta

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2020/2146, annettu 24 päivänä syyskuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 täydentämisestä luonnonmukaista tuotantoa koskevien poikkeuksellisten tuotantosääntöjen osalta

KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2021/1165, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2021, tiettyjen luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävien tuotteiden ja aineiden sallimisesta ja niiden luetteloiden laatimisesta

KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2021/1691, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/848 liitteen II muuttamisesta luonnonmukaisen tuotannon toimijoiden kirjanpitovaatimusten osalta

MMM Laki luonnonmukaisesta tuotannosta 1330/2021 ja MMM asetus 7/2022

Tuotantoehdot

<https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/oppaat-ja-lomakkeet/yritykset/luomun-lomakkeet-ja-ohjeet/>

- Päivitetään säännöllisesti, kun asetusmuutoksia tulee.

<https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Luonnonmukainen eläintuotanto *Ekologisk djurproduktion 2021 -2022*

	Vuonna År 2022			Vuonna År 2021			Muutos Förändring %, 2021 -2022		
	Tiloja, kpl Gårdar, st	Eläimiä, kpl Djur, st	Eläimiä/tila, kpl Djur/Gård, st	Tiloja, kpl Gårdar, st	Eläimiä, kpl Djur, st	Eläimiä/tila, kpl Djur/Gård, st	Tiloja, kpl Gårdar, st	Eläimiä, kpl Djur, st	Eläimiä/tila, kpl Djur/Gård, st
Eläinryhmittäin Per djurgrupp									
Lypsylehmä <i>Mjölkkö</i>	135	10 360	76,7	144	10 441	72,5	-6	-1	6
Nauta alle 8 kk <i>Nötkreatur under 8 mån</i>	774	22 943	29,6	788	22 359	28,4	-2	3	4
Hieho (lypsy- tai emolehmäksi) <i>Kviga (för mjölk- eller diko)</i>	714	14 057	19,7	717	13 878	19,4	0	1	2
Siitossoppi <i>Avelstjur</i>	643	1 441	2,2	633	1 318	2,1	2	9	8
Lihanauta <i>Slaktnöt</i>	421	8 488	20,2	412	8 080	19,6	2	5	3
Emolehmä <i>Diko</i>	701	28 531	40,7	703	27 321	38,9	0	4	5
Uuhi (karitsoineen, 0-6 kk) <i>Tacka (med lamm, 0-6 mån)</i>	208	27 067	130,1	212	27 123	127,9	-2	0	2
Pässi <i>Bagge</i>	180	1 745	9,7	184	1 916	10,4	-2	-9	-7
Kuttu (kileineen, 0-6 kk) <i>Get (med killing, 0-6 mån)</i>	8	1 524	190,5	10	1 658	165,8	-20	-8	15
Pukki <i>Bock</i>	3	15	5,0	6	17	2,8	-50	-12	76
Lihasika <i>Slaktsvin</i>	10	2 827	282,7	16	4 114	257,1	-38	-31	10
Emakko, ensikko <i>Sugga, gylta</i>	6	522	87,0	12	699	58,3	-50	-25	49
Karju <i>Galt</i>	8	8	1,0	10	19	1,9	-20	-58	-47
Muniva kana <i>Värphöna</i>	53	347 518	6556,9	54	360 756	6680,7	-2	-4	-2
Broileri <i>Broiler</i>	3	20 001	6667,0	3	25 774	8591,3	0	-22	-22
Kukko <i>Tupp</i>	5	31	6,2	6	28	4,7	-17	11	33
Ankka <i>Anka</i>	2	"	-	3	"	"	-33	"	"
Hevonen <i>Häst</i>	9	34	3,8	8	32	4,0	13	6	-6
Biisoni <i>Bison</i>	1	"	-	1	"	"	0	"	"
Mehiläiset, pesiä <i>Bi (Bikupor)</i>	60	4 618	77,0	69	4 820	69,9	-13	-4	10
Tiloja koko maassa, kpl <i>Gårdar i landet, st</i>	1145			1148			0		

Lisätietoja / *Tilläggsuppgifter*: ylitarkastaja Leena Kankaanpää, 040 829 4173, leena.kankaanpaa@ruokavirasto.fi

Eläinmäärä: tuotantotarkastuksella tilalla olleiden eläinten määrä. *Antalet djur avser antalet djur på gården vid granskningstillfället.*

Eläintuotannon luvat 1.1.2022 alkaen, ELY-keskus

1. Sikojen ja/tai siipikarjan laidunten ja ulkoilualueiden siirtymävaiheen lyhentäminen yhteen vuoteen
 2. Nautojen kytkettynä pitäminen parsinavetassa
 3. Karjaa tai laumaa (nauta, hevonen, lammas, vuohi, sika) ensimmäistä kertaa perustettaessa
 4. Poikimattomien naaraspuolisten jalostuseläinten hankinta tavanomaisesta tuotannosta, enintään 10 % (nauta, hevonen), enintään 20 % (sika, lammas, vuohi) ja täysikasvuisten urospuolisten jalostuseläinten hankinta
 5. Poikimattomien naaraspuolisten jalostuseläinten hankinta tavanomaisesta tuotannosta, enintään 40 %
 6. Tavanomaisesti kasvatettujen untuvikkojen hankinta perustettaessa parvea ensimmäistä kertaa, sitä uudistettaessa tai uudelleen perustettaessa
- 7a ja 7b. Eläimille suoritettavat toimenpiteet

Luvat 2 ja 7a tuli uusia vuoden 2022 aikana.

ELY-luvat määritelty MMM laissa.

Lupa 7, muutos 1.1.2023 alkaen; 7a ja 7b

<p>HAETTAVA LUPA, hakemus toimitetaan ELY- keskuksen kirjaamoon.</p>	<p>☐ 7a. Eläimille suoritettavat toimenpiteet, <u>nupouttaminen</u></p> <p>Lupa on toimijakohtainen Eläinlaji: <input type="text"/> Perustelut: <input type="text"/></p> <p>Katso Ruokaviraston tuotantoehdoista perusteet poikkeuksen myöntämiselle.</p> <p>EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848 Liite II, II osa 1.7.8 MMM laki 1330/2021 7 §</p>
<p>HAETTAVA LUPA, hakemus toimitetaan ELY- keskuksen kirjaamoon.</p>	<p>☐ 7b. Eläimille suoritettavat toimenpiteet, sarvien poistaminen</p> <p>Lupa on eläinkohtainen Eläinlaji: <input type="text"/> Eläin, EU-tunnus: <input type="text"/> Perustelut: <input type="text"/></p> <p>Katso Ruokaviraston tuotantoehdoista perusteet poikkeuksen myöntämiselle.</p> <p>EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2018/848 Liite II, II osa 1.7.8 MMM laki 1330/2021 7 §</p>

Sarvien sahaus/katkaisu on aina eläinkohtainen, luvanvarainen toimenpide. Jos tilalla on toimijakohtainen nupoutuslupa, edellyttää sarven katkaisu eläinkohtaisen luvan. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi silloin, kun karjaan ostetaan uusi, sarvellinen jalostuseläin.

Eläintuotannon luvat 1.1.2022 alkaen, Ruokavirasto

- 8.** Tavanomaisesti tuotetun valkuaisrehun käyttö enintään 35 kg painavien porsaiden ja nuoren siipikarjan ruokinnassa
- 9.** Tavanomaisten jalostuseläinten hankkiminen luonnonmukaiseen tuotantoon poikkeuksellisen kuolleisuuden seurauksena
- 10.** Tavanomaisesti tuotetun rehun käyttö poikkeusolosuhteissa
- 11.** Luonnonmukaisten eläinten laiduntaminen tavanomaisilla laitumilla, poikkeaminen rakennusten eläintiheydessä sekä sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-aloissa
- 12.** Karkearehuvaatimuksen (vähintään 60 %) pienentäminen naudoilla, lampaila, vuohilla ja hevosilla.
- 13.** Parvien hankkiminen tavanomaisesta tuotannosta poikkeuksellisen kuolleisuuden seurauksena
- 14.** Parvien ruokkiminen esimerkiksi äärimmäisistä ilmasto-olosuhteista tai tulipaloista johtuen luonnonmukaisesti tuotetulla: hunajalla, siitepölyllä, sokerisiirapilla tai sokerilla
- 15.** Mehiläispesien siirto alueille, jotka eivät ole pesien sijoittamista koskevien säännösten mukaisia

KAIKKIEN LUPIEN HINTA 2023 89 €

Tavanomaisesti tuotetun valkuaisrehun käyttö enintään 35 kiloa painavien porsaiden ja nuoren siipikarjan (alle 30 vk) ruokinnassa edellyttää aina lupaa.

Lupa haetaan Ruokavirastosta. Lähetä: kirjaamo@ruokavirasto.fi

Hae lupa hyvissä ajoin ennen tavanomaisen valkuaisrehun käyttöä! Muista täyttää hakemus huolellisesti kaikilta osin. Liitä tuoteseloste ja ruokintasuunnitelma hakemuksen mukaan.

Muista hakea poikkeusluvut **hyvissä ajoin** ennen luvan toiminnon (osto, ruokinta ym.) alkua. **Varaa aikaa luvan käsittelylle** ELY-keskuksessa / Ruokavirastossa. **Lupahakemukset liitteineen kirjaamoon.**

Kaikkien tavanomaisten jalostuseläinten hankinta, ml. vuokraus, on luvanvaraista, myös siitossonnien. Lupa haetaan ELY-keskuksesta. Hae lupa hyvissä ajoin ennen eläimen hankintaa! Täytä hakemus huolella kaikilta osin, myös perustelut.

Alkuperäisrotuisten eläinten hankinta ei edellytä lupaa ja ne voivat olla poikineita. Alkuperäisrodun eläin tulee kuitenkin hankkia jalostustarkoitukseen.

Käytössä on Ruokaviraston ylläpitämä **luomueläinrekisteri**, jonne toimija voi halutessaan ja veloituksetta ilmoittaa myytävänä olevia luomujalostuseläimiä. Kun haet lupaa tavanomaisen jalostuseläimen hankintaan, tarkasta luomueläinrekisterin eläintilanne ja lisää tiedot hakemukseen! Kun luomueläinrekisteriin ilmoittamasi eläin on myyty tai poistuu rekisteristä, ilmoita siitä pikaisesti Ruokavirastoon.

<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/luomu/luomumaatilat/luomuelaimet/luomuelainrekisteri/>

- Muista ilmoittaa Ruokavirastolle, mikäli rekisteriin ilmoittamasi eläin ei ole enää myynnissä (myyty, teurastettu)

Lääkintä

Luonnonmukaisessa tuotannossa varoaika kaikille eläimistä saataville elintarvikkeille on kaksinkertainen normaaliin varoaikaan verrattuna ja **vähintään 48 tuntia**.

- <https://www.ruokavirasto.fi/teemat/luomu/luomumaatilat/uutiset/elainlaakkeiden-varoajat-luomutuotannossa---aina-vahintaan-48-tuntia/>

Luomueläimen terveydenhoito

Luomueläinten terveydenhoito perustuu **tautien ennaltaehkäisyyn**. Luomueläinten terveyttä ja hyvinvointia parantavat **luomutuotantoon soveltuvien rotujen ja kantojen käyttö, hyvät hoitokäytännöt ja tuotoksen mukainen ruokinta hyvälaatuisilla rehuilla**. Terveyttä edistävät myös **liikunta, ulkoilu ja laidunnus** sekä **sopiva eläintiheys** asianmukaisissa tuotantotiloissa.

Jos luomueläimet sairastuvat tai loukkaantuvat, ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta, on ne hoidettava viipymättä. Lääkkeiden käyttö on mahdollista, kun eläimen sairaus tai vamma edellyttää hoitoa. Käyttö olisi rajoitettava siihen, mikä on välttämätöntä eläimen tervehtymisen ja hyvinvoinnin palauttamiseksi. Yksittäistä eläintä voi hoitaa käyttäen hormoneja tai vaikutukseltaan vastaavia aineita esimerkiksi hedelmällisyshäiriöiden yhteydessä.

Mitä ovat kemiallisesti syntetisoidut allopaattiset eläinlääkkeet?

Kemiallisesti syntetisoituja allopaattisia eläinlääkkeitä ovat **nykylääketieteen lääkkeet, esimerkiksi hormonit, anesteetit, puudutteet, rauhoitteet, kipulääkkeet, loislääkkeet sekä antibiootit.** Kemiallisesti syntetisoitujen allopaattisten lääkkeiden ennaltaehkäisevä käyttö ei ole sallittua luonnonmukaisessa tuotannossa. Ennaltaehkäiseväksi lääkevalmisteiden käytöksi ei katsota eläinlääkärin määräämiä hoitoja.

Kemiallisesti syntetisoidun allopaattisen eläinlääkkeen käytön jälkeen **luomuvarojen on oltava kaksinkertainen** lääkkeen valmisteyhteenvedon viralliseen varoaikaan nähden. Luomussa varoaika on kuitenkin aina vähintään 48 tuntia. **Jos valmisteen virallinen varoaika on nolla vuorokautta, luomussa varoaika on 48 tuntia.**

Poikkeukset 48 tunnin varoajasta

Vähintään 48 tunnin varoaika **ei koske rokotteita eikä eläinlääkkeeksi luokiteltavia vitamiini- ja hivenainevalmisteita**. Varoaika ei koske myöskään homeopaattisten valmisteiden käyttöä.

Luomutuotannossa edellytetyt varoajat

Eläintä hoitava eläinlääkäri ilmoittaa tuottajalle eläinlääkkeiden viralliset, lääkelainsäädännön mukaiset varoajat. **Luomutuottajan vastuulla on pidentää varoajat luomuvaatimusten mukaisiksi.** Erityistä huomiota on kiinnitettävä vuoden 2022 alusta muuttuneeseen luomusäädökseen, joka edellyttää aina vähintään 48 tunnin vähimmäisvaroaikaa, edellä kuvatut poikkeukset huomioiden.

Mikäli virallista varoaikaa ei ole tai virallisen varoajan umpeuduttua ja luomuvaroajan vielä jatkuessa, eläinperäinen tuote (maito, muna, liha) voidaan markkinoida tavanomaisena tai käyttää oman tilan eläinten rehuksi, kuten juottaa maito vasikoille.

Luomukotieläinten ruokinta vaatii tarkkuutta

31. tammikuuta 2023

Luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävien täydennysrehujen tulee muiden rehujen tavoin olla luomuasetuksen mukaisia. Lähtökohtaisesti tämä tarkoittaa sitä, että **rehuaineiden tulee olla luonnonmukaisesti tuotettuja. Jos näin ei ole, tulee rehuaineiden löytyä luomun täytäntöönpanoasetuksen liitteestä 3. Luomukotieläinten ruokinta perustuu EU-lainsäädäntöön, eikä siitä ole mahdollista kansallisesti poiketa. Esimerkiksi täydennysrehujen kantaja-aineiden tulee olla luonnonmukaisesti tuotettuja tai löytyä luomun täytäntöönpanoasetuksen liitteestä 3.**

Valvonnassa lähdetään siitä ajatuksesta, että viljelijän on voitava luottaa ostamansa täydennysrehun merkintöihin. Täydennysrehujen merkintöjä tarkastetaan erityisesti luomurehuja valmistaviin yrityksiin kohdistuvilla tarkastuskäynneillä. Lisäksi täydennysrehuja on valvottu luomualkutuotannon toimijan vuotuisen tarkastuksen yhteydessä. Valvonnassa ei ole aiemmin painotettu luomukotieläintuotannossa käytettävien täydennysrehujen koostumuksen tarkastamista. **Rehuteollisuuden aktivoiduttua asian tiimoilta tullaan tätä jatkossa painottamaan.** Luomukotieläintuottajat saavat syöttää mahdolliset varastossa olevat täydennysrehut eläimille.

Tavanomaisten rehujen käyttö tilalla on sallittua vain poikkeusluvalla ja hätätilanteessa. Esimerkiksi nuoren siipikarjan ja nuorten sikojen ruokinnassa on sallittua käyttää tavanomaista valkuaista poikkeuslupakäytännöllä, jota on mahdollisuus jatkaa vuoden 2026 loppuun asti. Poikkeuslupaa tulee hakea vuosittain.

K: Melassi, max. 1% rehuannoksesta, mikä ajanjakso tarkastelussa?

	Melassi	asetuksen (EU) 2018/848 24 artiklan 3 kohdan e alakohdan iv alakohdan mukaisesti erityisesti — jos ei saatavilla luonnonmukaisena — tuotettu/valmistettu ilman kemiallisia liuottimia — enintään 1 % rehuannoksesta
--	---------	--

2018/848, 24 artikla

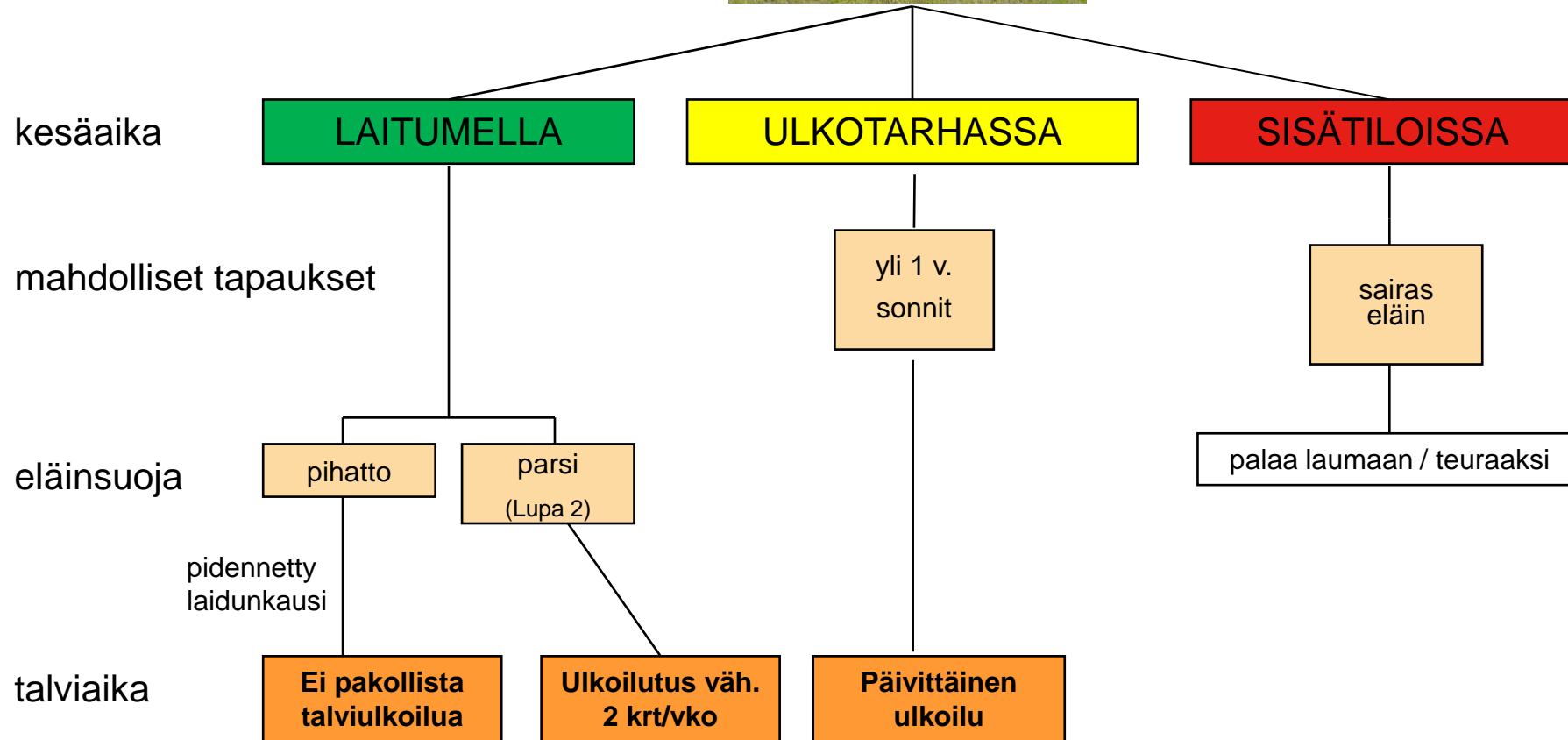
Luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävien tuotteiden ja aineiden salliminen

3, e, iv) **muiden kuin luonnonmukaisten** mausteiden, yrttien ja melassien käyttö on välttämätöntä, koska niitä ei ole saatavilla luonnonmukaisina; ne on tuotettava tai valmistettava ilman kemiallisia liuottimia ja niiden käyttö on rajoitettu 1 prosenttiin tietyn lajin rehuannoksesta, joka **lasketaan vuosittain prosenttiosuutena** maatalousperäisten rehujen sisältämästä kuiva-aineesta.

HUOM! Laskennassa pitää muistaa huomioida kaikki melassilähteet.

NAUTOJEN ULKOILU

1.1.2022 alkaen

Uusi tulkinta/linjaus, esimerkki:

Luonnonmukaisesti hoidetuilla eläimillä on oltava aina sääolosuhteiden ja vuodenaikojen ja maanpinnan tilan salliessa **jatkuva pääsy ulkojaloittelualueelle, mieluiten laitumelle**, paitsi jos unionin lainsäädännön perusteella määrätään ihmisten ja eläinten terveyden suojeluun liittyviä rajoituksia ja velvoitteita.

Ruokaviraston tulkinta on, että **eteläisessä Suomessa normaali yhtäjaksoinen laidunkausi on vähintään neljä kuukautta, pääsääntöisesti kesäkuun alusta syyskuun loppuun. Pohjoisessa Suomessa normaali yhtäjaksoinen laidunkausi on noin kuukauden lyhyempi. Keskisessä Suomessa normaali yhtäjaksoinen laidunkausi on noin kaksi viikkoa lyhyempi kuin eteläisessä Suomessa.**

ELY-keskukset sijoittuvat edellä mainituille alueille seuraavasti:

- **Eteläinen Suomi:** Varsinais-Suomi, Uusimaa, Satakunta, Häme, Kaakkois-Suomi, Pirkanmaa, Etelä-Savo
- **Keskinen Suomi:** Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi
- **Pohjoinen Suomi:** Lappi, Kainuu, Pohjois-Pohjanmaa

*Ruokavirasto ohjeistaa, että mikäli eläimet ovat laidunkaudella tuotantoehtojen vastaisesti sisätiloissa tai tarhoissa/ulkojaloittelualueilla (lukuun ottamatta: sairaat eläimet ja yli yksivuotiaat sonnit, myös mahdolliset tilapäiset poikkeukset johtuen sääolosuhteista ja maaperän kunnosta), **on asiasta mahdollisimman pian tehtävä ilmoitus perusteluineen ELY-keskukseen.***

Tätä voisi hyödyntää, jos eläimiä on laidunkaudella sisällä esim. toimijan sairastumisen, konerikon tms. seurauksena.

Tulkinnalla pyritään muistuttamaan siitä, että märehittäjä laiduntaa laidunkaudella. Toisaalta, toimija on asian tiedostanut, ilmoittanut ja näin voi välttyä seuraamukselta, jos tarkastus juuri tällaiseen ajankohtaan osuu.

Nautojen loppulihotus

Poikkeus nautojen loppulihotukseen sisällä laidunkauden aikana poistui (loppulihotusvaihe; nautoja on voinut pitää sisätiloissa enintään 1/5 eläimen elinajasta ja kaikissa tapauksissa enintään kolme kuukautta).

- Ollut viljelijäkirjeessä 2020, 2021 ja 2022

Muista eläintenhoitosuunnitelman päivitys aina, kun toiminnassa tapahtuu muutoksia.

Arvioi toiminnan riskit!

Suunnittele riskejä vähentävät, ennakoivat toimenpiteet!

Kuvaa eläintenhoitosuunnitelmassa laidunnuksen toteutus ja toimintamalli, mikäli poikiminen ajoittuu laidunkaudelle.

Luomusiipikarja

- 1.1.2022 alkaen luomumunantuottajan tulee hankkia:
 - **luomunuorikoita** (ei tarvitse lupaa, mutta myyjältä luomusertifikaatti ja vaatimuksenmukaisuusvakuus)
 - tai **kasvattaa nuorikot itse** (alle 3 pv untuvikkojen hankintaan tarvitaan ELYn lupa).
Nuorikoiden kasvatustilalle tulee tehdä ensimmäinen tarkastus.
- Poikkeuslupa tavanomaisen valkuaisrehun käyttöön nuorelle siipikarjalle ja alle 35 kiloille sioille: toimija tarvitsee käytölle luvan, haetaan Ruokavirastosta. **Lupa tulee hakea ennen rehun käyttöä.**

Muistuttakaa siipikarja toimijoita siirtymävaiheista,
<https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/oppaat/luomuelain/elaintuotannon-ehdot/>

9.6. Siirtymäsäännökset

(ensimmäiset siirtymävaiheet päättyvät 1.1.2025)

KOMISSIION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2020/464

15 artikla

Siipikarjarakennusten ominaisuudet ja tekniset vaatimukset

1. Siipikarjarakennukset on rakennettava siten, että kaikki linnut pääsevät helposti ulkojaloittelualueelle. Tämän vuoksi sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) siipikarjarakennuksen ulkorajalla on oltava ulosmeno-/sisääntuloluukut, joista pääsee suoraan ulkojaloittelualueille;
- b) jokaisen ulosmeno-/sisääntuloluukun on oltava kooltaan linnuille sopiva;
- c) linnuilla on oltava luukkuihin esteetön pääsy;
- d) siipikarjarakennuksen ulkorajalla sijaitsevien luukkujen yhteenlasketun leveyden on oltava **vähintään neljä metriä siipikarjarakennuksen sisätilan vähimmäispinta-alan käytettävissä olevan alan sataa neliometriä kohti;**
- e) jos luukut sijoitetaan korkealle, on asetettava luiska.

2. Siipikarjarakennuksiin, joissa on katoksia, sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) ulkorajalla niin sisärakennuksen ja katoksen välillä kuin katoksen ja ulkojaloittelualueen välillä on oltava ulosmeno- ja sisääntuloluukkuja, joista on helppo päästä niin katokseen kuin ulkojaloittelualueelle;
- b) sisärakennuksen ja katoksen välillä sijaitsevien luukkujen yhteenlasketun leveyden on oltava vähintään kaksi metriä siipikarjarakennuksen sisätilan vähimmäispinta-alan käytettävissä olevan alan sataa neliometriä kohti, ja katoksen ja ulkojaloittelualueen välillä sijaitsevien luukkujen yhteenlasketun leveyden on oltava vähintään neljä metriä siipikarjarakennuksen sisätilan vähimmäispinta-alan käytettävissä olevan alan sataa neliometriä kohti;**
- c) katoksen käytettävissä olevaa alaa ei oteta huomioon laskettaessa eläintiheyttä ja sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-alaa liitteessä I olevan IV osan mukaisesti. Määritettäessä eläintiheyttä ja sisä- ja ulkotilojen vähimmäispinta-alaa liitteessä I olevan IV osan mukaisesti **voidaan kuitenkin ottaa huomioon ylimääräinen siipikarjalle tarkoitettu katettu rakennuksen ulko-osa, jossa ei eristyksen ansiosta vallitse ulkolämpötila, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:**
 - i) siipikarja pääsee sinne **24 tuntia vuorokaudessa**;
 - ii) se täyttää asetuksen (EU) 2018/848 liitteessä II olevan II osan 1.6.1 ja 1.6.3 kohdan vaatimukset;
 - iii) se täyttää samat luukkuja koskevat vaatimukset kuin tämän kohdan a ja b alakohdassa säädetään katosten osalta;
- d) katoksen käytettävissä olevaa alaa ei saa sisällyttää asetuksen (EU) 2018/848 liitteessä II olevan II osan 1.9.4.4 kohdan m alakohdassa tarkoitettuun lihasiipikarjan pitämiseen tarkoitettujen siipikarjarakennusten kokonaiskäyttöpinta-alaan.

2018/848, Article 3, Definitions

(28) '**veranda**' means an additional, roofed, uninsulated, outdoor part of a building intended for poultry, the longest side usually being equipped with wire fencing or netting, with an outdoor climate, natural and, where necessary, artificial illumination, and a littered floor;

28) '**katoksella**' siipikarjasuojan ulkopuolella ulkoilmassa sijaitsevaa ylimääräistä, eristämätöntä katollista osaa, jonka pisimällä sivulla on yleensä lanka- tai verkkoaita ja jossa on luonnonvaloa ja tarvittaessa keinovaloa, sekä kuivikkeita;

Ennen 1.1.2022 toimintansa aloittaneet luomusiipikarjatoimijat. Luomumunantuotannon jatkuessa, mahdollisia muutoksia tulee tehdä rakennuksiin siirtymäajalla. Katso siirtymäajat tuotantoehdoista.

- kulkuluukut
- katos (ei pakollinen)
- väliseinät
- orret, istumatasot
- ulkoalueen ulottuvuus
- monikerrosjärjestemät

Kanojen ja kanapoikasten osalta käytettävissä olevalla alalla tarkoitetaan vähintään 30 senttimetriä leveää aluetta, jonka kaltevuus on enintään 14 prosenttia, jonka esteetön korkeus on vähintään 45 senttimetriä ja johon ei lueta mukaan pesiä. Broilereiden osalta käytettävissä olevalla pinta-alalla tarkoitetaan pehkulla varustettua aluetta, joka on broilereiden käytettävissä koko ajan ja joka on riittävän suuri, jotta yksi broileri voi oleskella siinä. Ruokaviraston tulkinnan mukaan käytettävissä olevaan pinta-alaan voidaan laskea ruokinta- ja vesinippalinjojen alla oleva alue, jos broileri mahtuu kasvatuksen loppuvaiheessa kulkemaan näiden linjojen alta ja mahtuu makaamaan ruokintakuppien alle.

Tee kanalassa käytettävissä olevan alan tarkastuslaskenta, koska eläinten lukumäärä ja kulkuluukkujen laskenta perustuu käytettävissä olevaan alaan!

PFAS

- **PFAS:** KOMISSION ASETUS (EU) 2022/2388, annettu 7 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EY) N:o 1881/2006 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse **perfluorattujen alkylyyhdisteiden** enimmäismääristä tietyissä elintarvikkeissa
- **MMM tiedote 5.1.2023:** <https://mmm.fi/-/raja-arvoja-elintarvikkeiden-pfas-yhdisteiden-pitoisuuksille>
- **Ruokavirasto 11.1.2023:** <https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/elintarvikealan-uutiset/elintarvikkeiden-pfas-yhdisteiden-pitoisuuksia-aletaan-tutkia-suomessa-enemman/>
- **Ruokavirasto 11.1.2023:** <https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/vierasaineet-ja-jaamat/vierasaineet/pfas-yhdisteet/usein-kysyttya-pfas-yhdisteista/>

Suojaa siipikarja ja muut kesylinnut lintuinfluenssalta

3. helmikuuta 2023

Jokakeväinen **siipikarjan ja muiden kesylintujen ulkonapitokielto tulee voimaan keskiviikkona 8. helmikuuta. Toukokuun loppuun kestävänsuojaustoimen** tarkoituksena on estää lintuinfluenssatartunnat luonnonvaraisista linnuista siipikarjaan ja muihin kotieläiminä pidettäviin lintuihin.

https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/ajankohtaista-elaintaudeista/suojaa-siipikarja-ja-muut-kesylinnut-lintuinfluenssalta4/?fbclid=IwAR282DhrdWqcz6mfcrArbujHPOR0mvDCm5lsliwmZm3jGmYFmUpf_PoQnkU

- Lihasiipikarja ja kananuorikot, enintään 21 kg elopainoa neliometriä kohti.
- Rehuannos voi sisältää keskimäärin enintään 25 % SV2-rehua. Muilta osin siirtymävaiherehujen (SV1 ja SV2) käyttöehdot säilyvät ennallaan.
- Sika- ja siipikarjatiloilta rehuomavaraisuuden tulee olla vähintään 30 %. Kasvinsyöjillä (naudat, lampaat, vuohet ja hevoset) rehuomavaraisuus nousee 70 prosenttiin 1.1.2024.
- Asiakirjaselvitys on nyt luomusertifikaatti.
- **Jos toimija haluaa myydä luomutuotetta sen jälkeen kun on eronnut valvonnasta, pitää varastojen osalta jäädä valvontaan.**

Küitos!

13.4.2023